Johanna Vilkuna, Paula Kosunen

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Asiantuntijalausunto LiV 22.11.2023, U 16/2022 vp

Kuntaliiton lausunto valtioneuvoston jatkokirjelmästä koskien komission ehdotusta Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) kehittämiseksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua TEN-T-jatkokirjelmästä liikenne- ja viestintävaliokunnalle. Jatkokirjelmä käsittelee sotilaallisen liikkuvuuden ajankohtaisia asioita TEN-T-asetusneuvotteluissa sekä Suomen kantoja niihin.

Katsomme, että muutokset turvallisuusympäristössä sekä Suomen Nato-jäsenyys ja siitä mahdollisesti seuraavat tarpeet liikenneinfrastruktuurille ja liikennejärjestelmälle laajentavat tarvetta tarkastella sotilaallista liikkuvuutta ja infran kaksikäyttöisyyttä TEN-T-verkon kehittämisessä.

Suomen tulee hyödyntää mahdollisimman täysimääräisesti sotilaallisen liikkuvuuden rahoitushaut. Kuitenkin myös muihin ydinverkon ja kattavan verkon CEF-rahoitushakuihin ratoja, teitä ja TEN-T-solmupisteitä, ml. kaupunkisolmupisteet, koskien tulee olla oikea-aikaisesti valmiuksia. Kunnianhimon ja kansallisen rahoituksen tasoa TEN-T-verkon toteutuksessa tulisi ylipäätään nostaa. Resurssien kohdentamisessa tulee tehdä priorisointeja vaikuttavuus edellä.

Kirjelmän mukaan TEN-T-asetusneuvotteluissa on ollut esillä ehdotus, että komission tulisi laatia selvitys, jossa kartoitetaan mahdollisuuksia lyhytaikaisiin laajamittaisiin sotilaallisiin siirtoihin koko unionissa. Selvityksen aikana komission tulisi kuulla jäsenvaltioita. Toteamme, että jäsenvaltioita kuultaessa tulee huomioida kattavasti myös paikallistason näkökulmat. Mikäli paikallistasolle asetettaisiin uusia vaatimuksia, tulee tätä tarkoitusta varten osoittaa rahoitus.

Kirjelmässä todetaan, että komission tavoitteena on myös pystyä määrittelemään TEN-T-verkolla sijaitsevat tärkeimmät sotilaallista liikkuvuutta

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

hyödyntävät käytävät ja selvittää, miltä osin verkon nykyiset vaatimukset eivät vastaa sotilaallisen liikkuvuuden tarpeita. Tämä on tärkeää tietoa myös komission valmistautuessa monivuotista rahoituskehystä koskeviin neuvotteluihin ja valmisteltaessa CEF III-rahoitusohjelmaa. Päivityksiä EU:n sotilaskarttaan tehdään todennäköisesti vuoden 2024 aikana.

Toteamme, että Suomen tulee vaikuttaa siihen, että sen erityispiirteet tulee huomioiduksi CEF-rahoituksen kriteereissä. Kun Suomi asettaa prioriteetteja EU:n sotilaskartan päivitykseen, tulisi asiassa kuulla myös kuntia.

Kirjelmässä sanotaan, että mikäli TEN-T kattava verkko laajentuisi, olisi AFIR-asetuksen vaatimukset jakeluinfralle otettava huomioon muun muassa kaavoituksessa. Toteamme, että Suomessa kaavoitus on kuntien tehtävä ja kuntien rooli jakeluinfran edistämisessä liittyy ensisijassa maankäytön suunnitteluun ja jakeluinfran sijaintien mahdollistamiseen. Tavoitteena tulee olla jakeluinfran tarjonnan kehittyminen markkinaehtoisesti. Kun markkinaehtoisen kehityksen edellytyksiä ei vielä ole (raskas liikenne, harvaan liikennöidyt alueet), tarvitaan julkista tukea. EU:n rahoitusmahdollisuudet tulee hyödyntää täysimääräisesti.

SUOMEN KUNTALIITTO

Johanna Vilkuna
Kehittämispäällikkö

Paula Kosunen
EU-asiantuntija